

Товариство з обмеженою відповідальністю «Всеосвіта»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом директора ТОВ «Всеосвіта»

№ 21 від 27 липня 2026 р.

Іван ЛИТВИНЕНКО

ПРОГРАМА

підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників для роботи у закладах освіти (за видом «вебінар»)

«ВЧИТЕЛЬ ТА АСИСТЕНТ ВЧИТЕЛЯ: ЯК РОЗДІЛИТИ РОЛІ, ЩОБ УНИКНУТИ КОНФЛІКТІВ І ДОПОМОГТИ ДИТИНІ»

Розробник(и): ТОВ «Всеосвіта» та Богдана Смаль, експертка в інклюзивному навчанні, менторка, фасилітаторка, модераторка, тренерка, консультантка в психодинамічному методі Позитивної психотерапії, нейропсихологиня, сертифікована спеціалістка з МАК, сертифікована арттерапевтка, членкиня ГО «Українська асоціація нейропсихології», авторка корекційних зошитів, онлайн-уроків, дидактичних ігор, терапевтичних віршів, казок, арттерапевтичних технік, дихальних практик для дітей з ООП, сертифікована фахівчиня за методиками WISC-IV, Leiter-3, PEP-3, CASD, Conners-3, ADOS-2, співавторка курсу «Основи корекційної діяльності в закладах освіти», автор більше 100 вебінарів підвищення кваліфікації педагогічних та корекційних фахівців.

Напрямок підвищення кваліфікації: розвиток професійних компетентностей, психолого-педагогічна підтримка учасників освітнього процесу, створення інклюзивного освітнього середовища.

Розроблено: програму укладено відповідно до сучасної державної освітньої політики, Закону України «Про освіту», стратегії реформування освіти в Україні та п. 10 постанови КМУ від 21 серпня 2019 року № 800 (зі змінами і доповненнями).

Термін дії програми: постійно

© ТОВ «Всеосвіта», 2026.

м. Київ – 2026

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми: зумовлена необхідністю якісного аналізу розподілу функціональних обов'язків в питаннях організації інклюзивного навчання. Висвітлення теми розподілу обов'язків в інклюзивному класі при роботі зі здобувачем освіти з ООП в рамках спільного викладання у новому навчальному році.

Цільова група: керівники, педагогічні працівники закладів дошкільної та середньої освіти, асистенти вихователів та вчителів, практичні психологи, соціальні педагоги, дефектологи, вчителі-логопеди, вчителі-реабілітологи, корекційні педагоги, фахівці ІРЦ.

Обсяг (тривалість): 2 години / 0,06 кредиту ЄКТС.

Особливості реалізації програми: програма реалізується у вигляді короткострокового інтенсивного навчання (вебінару) з акцентом на вивчення інструментів командної роботи та практичних алгоритмів спільних дій.

Вид підвищення кваліфікації: навчання за програмою підвищення кваліфікації (участь у вебінарі).

Форма (форми) підвищення кваліфікації: дистанційна.

Мета підвищення кваліфікації: сприяти професійному розвитку педагогів шляхом ознайомлення з актуальними механізмами спільного викладання, прийняття рішень щодо реалізації освітнього процесу, що сприяє якісній реалізації організації персоналізованого підходу навчання для осіб з особливими освітніми потребами. Спрямувати розуміння педагогічних працівників на якісну побудову інклюзивного освітнього середовища шляхом забезпечення прав здобувачів освіти на індивідуальний підхід та супровід на інклюзивному навчанні.

Завдання підвищення кваліфікації:

- 1) Проаналізувати функції та обов'язки асистента вчителя та вчителя згідно з чинним законодавством та постановами про діяльність команди супроводу здобувача освіти з ООП.
- 2) Професійний розвиток педагогів та ознайомлення зі спільним викладанням на інклюзивному навчанні, враховуючи адаптації та модифікації в освітньому маршруті здобувача освіти з ООП.
- 3) Забезпечити активний обмін практичними кейсами та надати відповіді на питання учасників, забезпечуючи їх дієвими варіантами рішень.
- 4) Розвиток професійної компетентності в даній тематиці, творчого потенціалу й мобільності педагогічного складу команди супроводу здобувача освіти з ООП.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться: За професійним стандартом «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (наказ МОН № 1225 від 29.08.2024) професійні: Б1. Психологічна компетентність; Б3. Компетентність педагогічного партнерства; В1. Інклюзивна компетентність; Д1. Здатність до навчання впродовж життя;

За професійним стандартом «Вихователь закладу дошкільної освіти» (наказ Мінекономіки № 620-21 від 19.10.2021) професійні: В1. Психоемоційна; В2. Педагогічне партнерство; В3. Морально-етична; Г1. Здатність до навчання впродовж життя;

За професійним стандартом «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти» (наказ Мінекономіки № 967 від 17.09.2021) професійні: В2. Емоційно-етична компетентність; В3. Компетентність педагогічного, соціального та мережевого партнерства; Г2. Інклюзивна компетентність; Д2. Здатність до навчання впродовж життя;

За професійним стандартом «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти» (наказ Мінекономіки № 620-21 від 28.09.2021) професійні: Б3. Комунікативна; Г2. Емоційно-етична; Г2. Стратегічна комунікація; В1. Здатність до навчання впродовж життя.

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

- 1) Вміння аналізувати та впроваджувати необхідні технології спільного викладання в процесі організації інклюзивного навчання. Володіння якісним алгоритмом щодо співпраці учасників команди супроводу та взаємозалежність з індивідуальною програмою розвитку.
- 2) Володіння практичними інструментами для реалізації підтримки здобувача освіти з особливими освітніми потребами, що впливає на якісну побудову сучасного та ефективного інклюзивного навчання.
- 3) Підвищення загального рівня професійної компетентності, педагогічної майстерності та готовності до безперервного розвитку.

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат про підвищення кваліфікації встановленого зразка, виданий ТОВ «Всеосвіта» згідно з Постановою КМУ № 800 та верифікований на Державній інформаційно-комунікаційній системі підтримки організації, забезпечення та реалізації професійного розвитку педагогічних та/або науково-педагогічних працівників «Вектор».

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено розгляд практичних інструментів розподілу ролей, аналіз змін в організації інклюзивного навчання та опанування алгоритмів спільного викладання. Самостійна робота передбачає опрацювання додаткових матеріалів та презентацій вебінару.

Зміст програми складається з **1** модуля та **2** взаємопов'язаних тем. Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: **2** год, з них: **1** год — лекційні заняття (вебінар), **1** год — практична робота (розбір кейсів).

Навчально-тематичний план

Назва навчальних тем	Лекції (год)	Практичні заняття (год)	Самостійна робота (год)	Контрольні заходи (год)	Усього (год)
МОДУЛЬ 1. Вчитель та асистент вчителя: як розділити ролі, щоб уникнути конфліктів і допомогти дитині					
Тема 1.1. Теоретичні засади та нормативна база розподілу ролей в інклюзивному класі.	1	—	—	—	1
Тема 1.2. Практичні кейси спільного викладання та алгоритми подолання конфліктів.	-	1	—	—	1
<i>Разом за модулем</i>	1	1	—	—	1

Назва навчальних тем	Лекції (год)	Практичн і заняття (год)	Самостій на робота (год)	Контрольні заходи (год)	Усього (год)
УСЬОГО	1	1	—	-	2

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. Вчитель та асистент вчителя: як розділити ролі, щоб уникнути конфліктів і допомогти дитині.

Тема 1.1. Теоретичні засади та нормативна база розподілу ролей в інклюзивному класі.

Аналіз функцій та обов'язків асистента вчителя та вчителя згідно з чинним законодавством і постановами про діяльність команди супроводу. Вивчення нормативних вимог щодо організації інклюзивного навчання та розмежування повноважень педагогічних працівників задля уникнення дублювання функцій чи зон відповідальності.

Тема 1.2. Практичні кейси спільного викладання та алгоритми подолання конфліктів.

Ознайомлення з технологіями спільного викладання на інклюзивному занятті. Розгляд реальних практичних кейсів взаємодії педагога і асистента вчителя, аналіз типових помилок та розробка дієвих алгоритмів співпраці (профілактика «перекидання гарячої картоплі»).

Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання.

1. Які функціональні обов'язки закріплено за вчителем та асистентом вчителя згідно з новими нормативно-правовими актами?
2. Як ефективно організувати технологію спільного викладання в інклюзивному класі задля уникнення внутрішніх конфліктів?
3. Яким чином забезпечити злагоджену роботу команди супроводу без перекидання відповідальності («гарячої картоплі»)?

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D>
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 05 лютого 2026 року № 129 «Про внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 року № 957 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти»[cite: 1, 6]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/957-2021-%D>
5. Наказ МОН № 609 «Про затвердження Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти». URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/inklyuzivne-navchannya>

Основна література

1. Софій Н. З. Індивідуальна програма розвитку здобувача освіти з ООП: методичні рекомендації щодо складання, реалізації та моніторингу. Київ : Український інститут розвитку освіти, 2023. 64 с. URL: <https://ui.org.ua/osvita/inklyuziya>
2. Мартинчук О. В. Організація інклюзивного освітнього середовища: алгоритми партнерської взаємодії та психолого-педагогічний супровід: посібник для педагогів. Київ : Освіта, 2024. 140 с. URL: <https://imzo.gov.ua/osvita/inklyuzivne-navchannya/>
3. Універсальний дизайн та розумне пристосування в освітньому процесі: практичні кейси для команди супроводу / за заг. ред. О. М. Таранченко. Київ : Літера, 2023. 92 с. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/inklyuzivne-navchannya>